

UNIVERZITET U TUZLI
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

ODSJEK: GEOGRAFIJA

I CIKLUS STUDIJA

STUDIJSKI PROGRAM: GEOGRAFIJA

U primjeni od akademske 2016/2017. godine

Univerzitetska 4, 75 000 Tuzla Tel.: 00387 (0)35 320 860, 320 900, Fax.: 320 861
www.pmf.untz.ba

I Opći dio

1. Stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija I ciklusa

Studij se organizira u trajanju od četiri godine. Nakon završenog I ciklusa studijskog programa „Geografija“ na Odsjeku za geografiju stiče se zvanje *Bachelor geografije*.

2. Uslovi za upis na studijski program

Pravo upisa na studijski program „Geografija“ I ciklusa studija, na Odsjeku za geografiju PMF-a Univerziteta u Tuzli imaju sva lica koja su završila četverogodišnju srednju školu, a dalji postupak provodi se po procedurama koje, u skladu sa Zakonom i Statutom donosi Senat, prije utvrđivanja konkursa za upis studenata.

Za upis na navedeni studijski program na Odsjeku za geografiju vrednuje se srednjoškolski uspjeh iz relevantnog nastavnog predmeta - geografija ili matematika ukoliko kandidat u toku srednjoškolskog obrazovanja nije imao nastavni predmet geografija, opći uspjeh u srednjoj školi i maturalni ispit, a na prijemnom ispitu provjeravaju se temeljna geografska znanja.

3. Naziv i ciljevi studijskog programa

Naziv studijskog programa: Geografija

Ciljevi studijskog programa su:

- a. Izvođenje i unapređenje nastave na prvom ciklusu studija po Bolonjskom procesu (ECTS);
- b. Školovanje kadrova koji će dobiti znanje, vještine i sposobnosti koje, po međunarodnim standardima, važe za temeljna znanja iz područja geografije;
- c. Školovanje kadrova koji će biti osposobljeni za prepoznavanje i analizu aktuelnih procesa i odnosa u geografskoj sredini i prijenos tih spoznaja u dokumente koji su važni za razvoj društva;
- d. Školovanje kadrova koji će biti sposobni vrednovati socijalne, ekonomske i ekološke odnose u regiji s namjenom uspostavljanja trajnog ekonomskog i socijalnog razvoja;
- e. Produbljivanje znanja o prostornim strukturama na globalnom, regionalnom i lokalnom nivou, posebno na prostoru BiH i sjeveroistočne Bosne;
- f. Izdavanje stručnih i naučnih časopisa i udžbenika;
- g. Međunarodna saradnja sa univerzitetima iz Evropske unije, uz uporedno usklađivanje nastavnih programa i učešće u zajedničkim naučnim projektima sa ciljem uključivanja Odsjeka za geografiju u asocijaciju geografa Evropske unije i unapređenja saradnje sa geografskim udruženjima Međunarodne geografske unije;
- h. Unapređivanje naučne i teorijske misli, kao i aplikativna proučavanja koja treba da pospješe ekonomsko-geografski razvoj (optimalno korištenje pojedinih resursa, pitanja regionalnog planiranja i racionalni prostorni razmještaj privrednih djelatnosti, zaštita geografske sredine);
- i. Odsjek za geografiju će intenzivno raditi na poboljšanju kvaliteta geografskog obrazovanja u Bosni Hercegovini.

4. Trajanje I ciklusa i ukupan broj ECTS bodova

Studij I ciklusa studijskog programa „Geografija“ na Odsjeku za geografiju PMF-a Univerziteta u Tuzli traje četiri godine, koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova. Maksimalni angažman studenta u direktnoj nastavi utvrđen je nastavnim planom i iznosi 25 sati sedmično za sve studijske godine.

5. Kompetencije i vještine koje se stiču kvalifikacijom

Plan i program I ciklusa studijskog programa „Geografija“ na Odsjeku za geografiju PMF-a Univerziteta u Tuzli po svojoj strukturi odgovara programima preporučenim Bolonjskom deklaracijom (po ETCS sistemu bodovanja) i sličan je studijskim programima (komparativni) više poznatih univerziteta koji su prihvatili ovaj proces. Djelimično se po svojim sadržajima razlikuju, zbog uvažavanja specifičnih aktuelnih potreba u Bosni i Hercegovini. U suštini studijski program je kompatibilan sa evropskim visokoškolskim programima koji omogućava dalje školovanje u inostranstvu.

Student koji završi I ciklus studijskog programa „Geografija“ osposobljen je za izvođenje nastave iz geografije u osnovnim i srednjim školama.

a) Opće kompetencije:

- a. Sposobnost sistemskog mišljenja koje omogućava svršenom studentu uključivanje u interdisciplinarnu grupu za analizu prostornih problema iz prirodne i društvene problematike, te rješavanju problema u okolišu.
- b. Razvoj etičke misli iz područja prirodnih, društvenih i humanističkih nauka.
- c. Poznavanje i upotreba naučno-metodološkog aparata.
- d. Samostalno prikupljanje i upotreba izvora, znanja i informacija iz domena geografije.
- e. Otvorenost za alternativne mogućnosti rješenja, te usmjerenost ka realno rješivim problemima.
- f. Sposobnost samostalnog planiranja i organizovanja radnih zadataka na različitim stručnim područjima.
- g. Sposobnost upotrebe informatičko-komunikacijskih tehnologija.
- h. Sposobnost prijenosa znanja u svakodnevnoj praksi.
- i. Sposobnost za kooperativnost i timski rad.
- j. Sposobnost javnog nastupa.
- k. Usmjerenost ka cjeloživotnom učenju.

b) Specifične kompetencije:

- Poznavanje i razumijevanje osnovnih teorijskih i filozofskih ishodišta geografije.
- Poznavanje historijskog razvoja geografije te strukture geografije.
- Sposobnost povezivanja geografskih spoznaja sa spoznajama drugih prirodnih i humanističkih nauka.
- Razumijevanje opće strukture geografije te povezanost između njenih subdisciplina.
- Spoznaja društveno-aplikativne vrijednosti geografije.
- Sposobnost samostalne interpretacije naučnih i stručnih radova s područja geografije i srodnih nauka.
- Ovladavanje osnovnim geografskim istraživačkim metodama, postupcima i prostornim procesima.
- Sposobnost upotrebe specifičnih istraživačkih metoda iz područja statistike geografije, kartografije i GIS-a.
- Poznavanje osnova kartografije, kartografske vizualizacije podataka, te upotrebe GIS-a.
- Osnovno znanje fizičko-geografskog istraživanja sa naglaskom na proučavanje reljefa, klime, voda, tla i vegetacije.
- Osnovno znanje društveno-geografskih istraživanja s posebnim naglaskom na proučavanje stanovništva, naselja, privrede, turizma i prometa.
- Sposobnost analize geografskih faktora i njihovih međusobnih veza i odnosa.
- Poznavanje principa regionalizacije.
- Poznavanje strukture različitih tipova regija te primjena stečenog znanja u praksi.
- Spoznaja značaja Zemlje kao planete.

- Poznavanje regionalno-geografskih osobnosti pojedinih cjelina i razumijevanje geografskih procesa na različitim dijelovima Zemljine površine.
- Poznavanje regionalno-geografskih osobnosti Bosne i Hercegovine i razumijevanje fizičko-geografskih i društveno-geografskih procesa u BiH.

c) Mogućnosti zapošljavanja:

- Samostalno planiranje i realizacija nastavnog plana i programa u osnovnoj i srednjoj školi (nastavni proces)
- U firmama vezano za poslove dokumentacije, informacije, komunikacije, vladinim i nevladinim organizacijama, turističkim uredima, tour operaterima, u istraživanju tržišta, u političkim strankama, izdavaštvu, novinarstvu, medijima i dr. *Bachelor geografije* osposobljen je za poslove prikupljanja i obrade prostornih podataka u naučnim ustanovama, prostorno-planerskim ustanovama, u kartografskim ustanovama i preduzećima, te u tijelima državne i lokalne uprave.

6. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija

- Studenti koji su pohađali isti studijski program (studij geografije, ili neki srodni studij) mogu preći na studij geografije ako su odslušali I godinu studija i ako imaju položeno najmanje 80% predmeta sa prve godine studija koji po svom programskom sadržaju odgovaraju predmetima na studijskom programu „Geografija“.
- Položeni ispiti po starim studijskim programima priznaju se ako predmeti iz kojih su ispiti položeni, po svom sadržaju i obimu odgovaraju nastavnom predmetu novog studijskog programa od najmanje 80%. Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen, te broj bodova u skladu sa nastavnim planom studijskog programa.
- Otvaranjem novih studijskih programa I ciklusa na Odsjeku za geografiju PMF-a Univerziteta u Tuzli, studentima koji su stekli zvanje *bachelor geografije* biće omogućeno da, uz polaganje razlike predmeta, stiču novu diplomu i zvanje iz srodnih geografskih disciplina.
- Položeni ispiti drugih studijskih programa prirodnih i društvenih nauka priznaju se ako predmeti iz kojih su ispiti položeni, po svom sadržaju i obimu odgovaraju nastavnom predmetu studijskog programa I ciklusa na Odsjeku za geografiju od najmanje 80%. Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen, te broj bodova u skladu sa nastavnim planom studijskog programa.

7. Lista obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potreban za njihovu realizaciju, te pripadajući broj ECTS bodova

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

PRVA (I) GODINA	I SEMESTAR				II SEMESTAR			
Predmet	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
Uvod u geografiju	2	1	0	4				
Matematička geografija	3	2	1	7				
Opća geologija s paleogeografijom	2	2	0	5				
Klimatologija s meteorologijom I	3	1	2	7				
Kartografija	3	1	2	7				
Tjelesni i zdravstveni odgoj I	0	0	2	0				
Statističke i grafičke metode u geografiji					3	1	1	6
Klimatologija s meteorologijom II					3	2	0	6
Geomorfologija I					3	2	0	6
Hidrogeografija I					3	2	1	7
Pedogeografija					2	1	1	5
Tjelesni i zdravstveni odgoj II					0	0	2	0
UKUPNO OBAVEZNIH	13	7	5	30	14	8	3	30

DRUGA (II) GODINA	III SEMESTAR				IV SEMESTAR			
Predmet	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
Geomorfologija II	3	1	1	6				
Hidrogeografija II	3	1	1	6				
Biogeografija	2	1	0	4				
Demogeografija I	3	1	1	6				
Ekonomska geografija	3	1	0	5				
Demogeografija II					3	1	1	6
Ruralna geografija					2	2	0	5
Kulturna geografija					2	2	0	5
Turistička geografija					2	2	0	5
Geografski informacijski sistemi					2	0	3	6
UKUPNO OBAVEZNIH	14	5	3	27	11	7	4	27
Dopunski krediti – student bira 3 ECTS				3				3
UKUPNO				30				30
DOPUNSKI KREDITI – student bira 3 ECTS	III SEMESTAR				IV SEMESTAR			
Predmet	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
Primijenjena klimatologija	2	0	1	3				
Primijenjena hidrogeografija	2	0	1	3				
Statistička istraživanja u geografiji stanovništva					2	1	0	3
Globalne migracije stanovništva					2	1	0	3

TREĆA (III) GODINA	V SEMESTAR				VI SEMESTAR			
Predmet	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
Urbana geografija	3	2	0	6				
Agrarna geografija	2	2	0	5				
Fizička geografija Bosne i Hercegovine	3	1	1	7				
Geografija Evrope	3	2	0	6				
Psihologija	2	1	0	3				
Industrijska i saobraćajna geografija					3	2	0	6
Politička geografija					3	2	0	6
Antropogeografija Bosne i Hercegovine					3	1	1	7
Geografija Azije					2	2	0	5
Pedagogija					2	1	0	3
UKUPNO OBAVEZNIH	13	8	1	27	13	8	1	27
Dopunski krediti – student bira 3 ECTS				3				3
UKUPNO				30				30
DOPUNSKI KREDITI – student bira 3 ECTS	V SEMESTAR				VI SEMESTAR			
Predmet	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
Primijenjena geomorfologija	2	0	1	3				
Reljef Bosne i Hercegovine	2	0	1	3				
Engleski jezik I	2	1	0	3				
Demogeografski razvoj Bosne i Hercegovine					2	1	0	3
Principi geografske regionalizacije					2	1	0	3
Engleski jezik II					2	1	0	3

ČETVRTA (IV) GODINA	VII SEMESTAR				VIII SEMESTAR			
Predmet	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
Geografske osnove prostornog planiranja	2	1	1	5				
Regionalna geografija Bosne i Hercegovine	2	1	1	5				
Geoekologija I	3	1	1	6				
Geografija Afrike	2	2	0	5				
Metodika nastave geografije	3	2	0	6				
Geoekologija II					3	1	1	5
Geografija Amerike					2	2	0	5
Geografija Australije i Okeanije					2	2	0	4
Geografsko kartiranje					2	0	3	5
Metodička praksa nastave geografije					2	0	2	4
Završni rad								4
UKUPNO OBAVEZNIH	12	7	3	27	11	5	6	27
Dopunski krediti – student bira 3 ECTS				3				3
UKUPNO				30				30
DOPUNSKI KREDITI – student bira 3 ECTS	VII SEMESTAR				VIII SEMESTAR			
Predmet	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
Zavičajna geografija	2	1	0	3				
Etnogeografija Bosne i Hercegovine	2	1	0	3				
Terenska nastava					2	1	0	3
Urbani sistemi					2	1	0	3

8. Način izbora predmeta iz drugih studijskih programa

Student samostalno bira izborni predmet ili predmete iz drugih studijskih programa i to na način da sa obaveznim predmetima ostvari dovoljan broj ECTS bodova planiranih za semestar.

9. Uslovi upisa u sljedeći semestar, odnosno narednu godinu studija, te način završetka studija

Student upisuje narednu godinu studija na osnovu ostvarenih ECTS bodova iz prethodne godine studija. Ukoliko student ne ostvari broj ECTS bodova utvrđen zakonom i drugim općim aktima Univerziteta za upis u narednu godinu studija obnavlja upis u istu godinu studija. Student je obavezan u toku četvrte godine studija obaviti interdisciplinarnu terensku nastavu u trajanju od najmanje 45 sati, koja se evidentira namjenskim pečatom za terensku nastavu na kraju indexa. Uspješno realiziranu terensku nastavu ovjerava vlastoručnim potpisom Voditelj studijskog odsjeka za Geografiju.

10. Način izvođenja studija

Studij I ciklusa studijskog programa „Geografija“ na Odsjeku za geografiju PMF-a Univerziteta u Tuzli organizovan je isključivo kao redovni studij.

11. Uslovi nastavka studija

Student po završetku I ciklusa stiče pravo nastavka školovanja na II ciklusu studijskog programa „Geografija“ na Odsjeku za geografiju kao i drugim srodnim programima II ciklusa iz prirodnih i društvenih nauka, kako u zemlji tako i u inostranstvu, na univerzitetima koji su program prilagodili ECTS bodovanja.

12. Druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

II Opis programa

Hronološki su poredani syllabusi (od prvog do posljednjeg semestra I ciklusa) za svaki nastavni predmet iz odgovarajućeg studijskog programa, a prema obrascu i uputama dobivenim iz Ureda za nastavu.